

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Навчально-науковий юридичний інститут

**Щорічна Всеукраїнська науково-
практична конференція
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**«Вдосконалення правового
регулювання прав та
основних свобод людини і
громадянина»**

3-4 травня 2019 року

Івано-Франківськ, 2019

ББК 67.9(4УКР)
В25

Редакційна колегія:

Васильєва В.А. - директор навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права;

Микитин Ю.І. - заступник директора навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», доцент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук, доцент;

Козич І.В. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права;

Квасниця С.М. - завідувач інформаційно-видавничого відділу навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

В25 Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина [Текст] : Матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (3-4 травня 2019 р.). - Івано-Франківськ, 2019. - 278 с.

У збірник включені тези доповідей учасників щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, яка відбулася 3-4 травня 2019 року на базі навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Теоретичні положення і рекомендації учасників конференції щодо удосконалення законодавства України стануть ще одним кроком на шляху розвитку правової думки, формування молодих правників.

ББК 67.9(4УКР)

© Юридичний інститут ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019

ся на зустрічах, за умови, що як потерпілий, так і обвинувачений дали свою згоду на переговори в раді з вирішення конфліктів;

12) виплатити компенсацію і відшкодування, на які потерпілий чи інша порушена сторона мають право і вимагають їх, і які, як вважає суд, засуджений здатний виплатити;

13) виплатити витрати на утримання, заборговані або такі, що підлягають виплаті за час випробувального терміну.

Особливістю КК Королівства Норвегії від 22 травня 1902 року є також те, що законодавець цієї держави не регламентує у кримінальному законі інститут судимості та не вважає за можливе його застосовувати [2, с. 106].

Таким чином, підводячи підсумки з усього вище наведеного, слід зазначити, що у кримінальному законодавстві Королівства Норвегії від 22 травня 1902 року регламентовані заходи кримінально-правового характеру як правові наслідки вчинення кримінального правопорушення розроблені з урахуванням національної моделі кримінально-правового впливу на злочинність та спрямовані на досягнення тих цілей, які стоять перед кримінально-правовою політикою відповідної країни Скандинавського півострова.

1. Уголовное законодательство Норвегии от 22 мая 1902 года. URL: <http://www.crimpravo.ru/codecs/norway/2.doc>.
2. Богатирьова О. І. Виконання покарань та інших кримінально-правових заходів, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства на прикладі Норвегії. Наше право. 2013. № 7. С. 103–107.

Яцина М.О.

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «НЕУРЯДОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ»

Формування сучасної кримінально-правової доктрини та політики Української держави повинно здійснюватися з урахуванням умов розвитку та функціонування суспільства та держави. Суспільні зміни та трансформації держави, які відбуваються останніми роками в Україні, дають підстави говорити, що перед нами постають нові виклики і завдання, які потребують вирішення. На арену державних та суспільних відносин виходить нове коло учасників, які здійснюють чималий вплив на формування

політики нашої держави, в тому числі кримінально-правової. Ними, в першу чергу, є не так давно створені органи, такі як НАЗК, НАБУ, Державне бюро розслідувань і так далі. Проте, поряд з державними органами та організаціями ми спостерігаємо активізацію діяльності нових учасників суспільних правовідносин, які стрімко набувають все більшої ваги у процесі формування політики держави, зокрема, і кримінально-правової. Мова йде про вихідців недержавного сектору, а саме, неурядові організації (даліше – НУО).

Останнім часом у ЗМІ, експертному середовищі, серед науковців суспільних наук часто лунає термін «неурядова організація» (тут і далі - НУО). У сучасному демократичному світі НУО являють собою основу громадянського суспільства будь-якої демократичної країни. НУО у розвинутих західних країнах пронизують практично усі, без винятку, сфери громадського життя (освіту, медицину, бізнес, політику, право і так далі). Серед найбільш відомих для українців можна назвати такі масштабні НУО світового рівня, які орієнтовані на правову сферу та ведуть свою діяльність в тому числі і в Україні, зокрема: Міжнародний комітет Червоного Хреста, Amnesty International, Transparency International, La Strada та інші.

Перш за все, варто зазначити, що, незважаючи на той факт, що вони, хоча і діють в Україні, проте українське законодавство не містить визначення їх поняття, а лише опосередковано згадує їх в окремих галузевих нормативно-правових документах. Так, наприклад, у постанові КМУ від 2 грудня 2015 р. № 1039 «Про затвердження Порядку забезпечення прозорості у видобувних галузях» [1], а саме Додатку 1 як одержувач соціальних витрат згадується, в тому числі, і неурядова організація.

Крім того, НУО були присутні у різного роду нормативно-правових документах центральних органів влади, які на даний час вже втратили чинність. З огляду на це можна говорити про те, що попри відсутність нормативного визначення НУО, використання даного поняття у законодавстві України є беззаперечним. Проте, ні у законодавстві, ні у вітчизняній юридичній науці нічого не сказано про їхню правову природу.

На нашу думку, такий стан речей можна пояснити тим, що термін «НУО» перекочувало до нас з іноземних джерел. На це

вказує той факт, що у нормативно-правових документах, в яких згадувалися НУО, вони розташовувались у тій їх частині, де мова йшла про організації іноземного походження. Так, наприклад, у постановах різних років Центральної виборчої комісії у тій частині, що стосувалися діяльності іноземних спостерігачів під час виборів в Україні.

Для правильного тлумачення і розуміння поняття НУО необхідно звернутися до надбання інших наук, перш за все англійської філології. Це обумовлено тим, що сам термін «неурядова організація» має іноземне походження, а саме є буквральним перекладом англійського поняття «non-governmental organization» (так звані NGOs, вони ж - НУО). Для цього слід звернутися до загального прийнятого для використання у науці англійської філології словника англійських слів та термінів Longman Dictionary of Contemporary English, який дає наступне пояснення «non-governmental organization – an organization which helps people, protects the environment etc. and which is not run by a government» – «неурядова організація – організація, яка допомагає людям, захищає навколишнє середовище тощо і яка не керується урядом/владою/державою» [2, 1184].

Звичайно, що Longman перш за все є словником, а тому його визначення не може слугувати таким, яке є допустимим для використання у юридичній науці, тому тепер тут необхідно звернутися до надбання юридичної науки.

Знову ж таки, зважаючи на іншомовне походження терміну, звернімося до іноземних праць. Для того, щоб не вдаватися у плюралізм наукових поглядів з розглядуваного питання, доречно звернутися до Рекомендації CM/Rec(2007)14 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам (Щодо створення та діяльності неурядових організацій) [3]. Дана Рекомендація була розроблена з метою створення єдиних стандартів у сфері діяльності НУО у державах-членах Ради Європи. Вона містить у собі цілі, форми, засади діяльності НУО тощо, які рекомендується державам-членам врахувати у своєму національному законодавстві. Так, зокрема, у п. 1 відповідно до цілей Рекомендації під НУО слід розуміти добровільні, самокеруючі об'єднання і організації, створені для здійснення по суті некомерційних завдань їх засновників або членів, при цьому сюди не слід відносити політичні партії [3].

Можна сказати, що таке визначення носить універсальний характер, оскільки воно було підготовлено фахівцями Ради Європи з урахуванням того, щоб у подальшому його можна було легко імплементувати у законодавстві будь-якої держави-члена Ради Європи.

З аналізу визначення можна зробити висновок, що під НУО слід розуміти широке коло учасників суспільних відносин, які діють незалежно від держави. Це можуть бути й асоціації, і різні об'єднання, рухи, організації, спілки тощо, всі ці утворення об'єднуються єдиним поняттям – НУО.

Варто наголосити на тому факті, що самого ж офіційного визначення НУО в нормативних документах немає, незважаючи на той факт, що воно досить часто згадується у численних актах міжнародного характеру. Такий стан речей обумовлений тим, що у світі вже давно складалася єдиний підхід до розуміння НУО.

Зважаючи на той факт, що Україна взяла курс на євроінтеграцію, що передбачає, в тому числі, і гармонізацію вітчизняного законодавства відповідно до норм та стандартів, які існують в Європейському Союзі, питання ширшого використання терміну «НУО» та його подальшої імплементації в національне законодавство є лише питання часу. Проте, даний процес необхідно здійснювати в умовах існування обґрунтованої доктринальної бази, а тому визначення місця, ролі та відображення діяльності НУО в Україні повинно бути предметом глибокого наукового дослідження.

1. Про затвердження Порядку забезпечення прозорості у видобувних галузях, постанова КМУ від 2 грудня 2015 р. № 1039 // Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-2015-%D0%BF>
2. Longman Dictionary of Contemporary English, 5th edition, editor Michael Mayor // Pearson Longman, 2009, 2081 pages
3. Рекомендації CM/Rec(2007)14 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам (Щодо створення та діяльності неурядових організацій) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/994_937

<i>Гулян Ю.В.</i> Вплив мотиву на кваліфікацію злочину та призначення покарання.....	227
<i>Кардаш О.Д.</i> Відмежування готування до злочину від замаху на злочин	230
<i>Коцубей О.О.</i> Сучасні тенденції розвитку кримінального законодавства ЄС	235
<i>Кравчук У.С.</i> Правове регулювання прав засуджених на охорону життя та здоров'я на національному та міжнародному рівні	238
<i>Кріцак Н.В.</i> Праця засуджених до позбавлення волі: багатоаспектний характер та правове регулювання ...	241
<i>Лунів В.Д.</i> Віктимологічна профілактика: поняття, рівні.....	245
<i>Мальцева В.В.</i> Аналіз окремих принципів кримінально-процесуальної політики Європейського Союзу.....	247
<i>Мельник Ю.В.</i> Відмежування погрози або насильства щодо захисника чи представника особи від окремих суміжних складів злочинів.....	250
<i>Мельничук Г.М.</i> Впровадження міжнародних стандартів щодо засуджених до позбавлення волі жінок у національне законодавство та практику України.....	254
<i>Мороз Ю.Р.</i> Азартні ігри як глобальна соціальна, психологічна, економічна та криміногенна проблема ХХІ століття	258
<i>Наконечний Н.І.</i> Кримінально-правова політика в сфері інституту множинності злочинів.....	262
<i>Шпіляревич В.В.</i> Заходи кримінально-правового характеру, відмінні від покарання, за кримінальним законодавством Королівства Норвегії.....	266
<i>Яцина М.О.</i> До питання визначення поняття «неурядової організації»	269